

Воєнні дії на території України у 1914-1917 рр.

План

1. Особливості Першої світової війни та бойових дій на Східному фронті.
2. Бойові дії під час Першої світової війни на українських землях (1914—1917 рр.).
3. Галицько-Буковинське генерал-губернаторство.
4. Загальна Українська Рада.
5. Народження Української Армії.
6. Наслідки Першої світової війни для України.

Дати

- **1914 р.** – Галицька битва;
- **1915 р.** – утворення Загальної української ради;
- **1916 р.** – Брусиловський прорив.

Поняття та терміни:

- «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство»

1. Особливості Першої світової війни та бойових дій на Східному фронті

Східний фронт

Західний фронт

Схема
проходження
ліній фронту
1914-1918

Балканський фронт

Держави Антанти та їхні союзники

Німеччина та її союзники

Нейтральні держави

Наступ німецьких військ на Західному фронті у серпні-вересні 1914 р. Літерою М. позначено річку Марну

Наступ російських військ у Східній Пруссії та в Галичині у серпні-вересні 1914 р.

Лінії фронтів восени 1914 р.

Дії німецьких і австро-угорських військ на Східному і Балканському фронтах у 1915-1916 рр.

Лінії Східного та Балканського фронтів на кінець 1915 р.

Наступ французьких військ на Соммі та під Верденом у 1916 р. Літерою С. позначено річку Сому

Наступ російських військ улітку 1916 р. (Брусилівський прорив)

Лінії фронтів наприкінці 1916 р.

Місця і дати морських битв

Лінії фронтів на момент укладення перемир'я 1918 р.

Цифрами позначено: 1 Нідерланди
2 Бельгія
3 Люксембург
4 Чорногорія

Загальна характеристика бойових дій на Західному фронті

- Боротьба, яка велась, проходила вздовж системи траншей і укріплень, обмежених областю, відомою під назвою **нічийна земля**.
- Ряди укріплень тягнулися від **Північного моря до Швейцарії**, через це ця система ведення **статичної траншейної війни** визначила хід війни для багатьох її учасників.
- Військові дії також проходили і на **морі** і, вперше, **у повітрі**.

Загальна характеристика бойових дій на Східному фронті

- На **Східному фронті** розлогі східні рівнини і обмежена мережа залізниць **запобігли безвихідному стану ведення траншейної війни.**
- Від самого початку боїв влітку 1914 р. **територія** Західної й певною мірою Центральної **України** стала **одним із основних воєнних театрів на сході Європи.**
- До початку 1918 р. **лінія фронту проходила українською територією.**
- Більшість земель Наддніпрянської України, як **прифронтна зона, перебували під юрисдикцією Київського військового округу.**

Інші фронти

Повноцінні бойові дії відбувались на всіх фронтах, зокрема на Близькому Сході та Італійському фронті

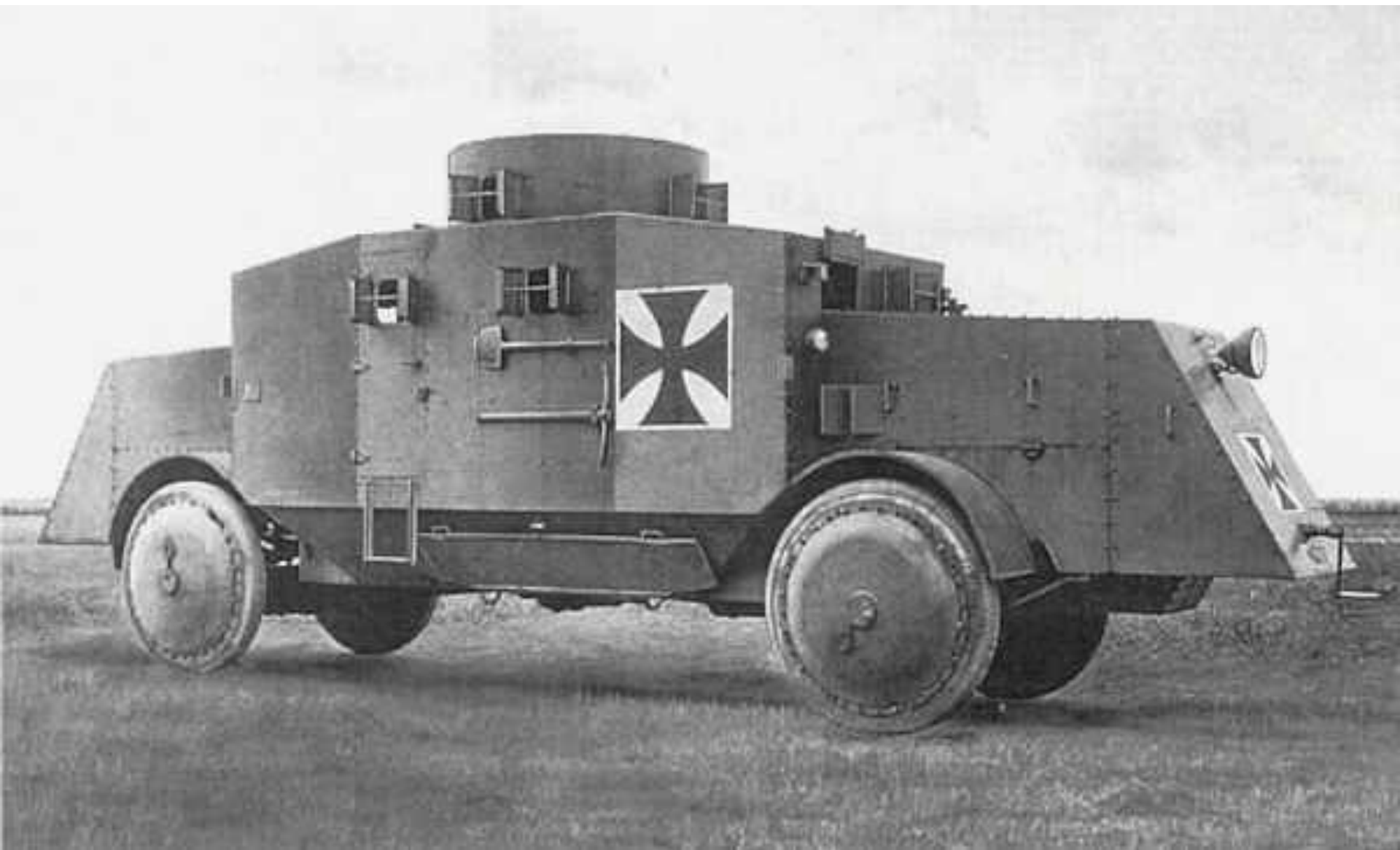
Нові види зброї

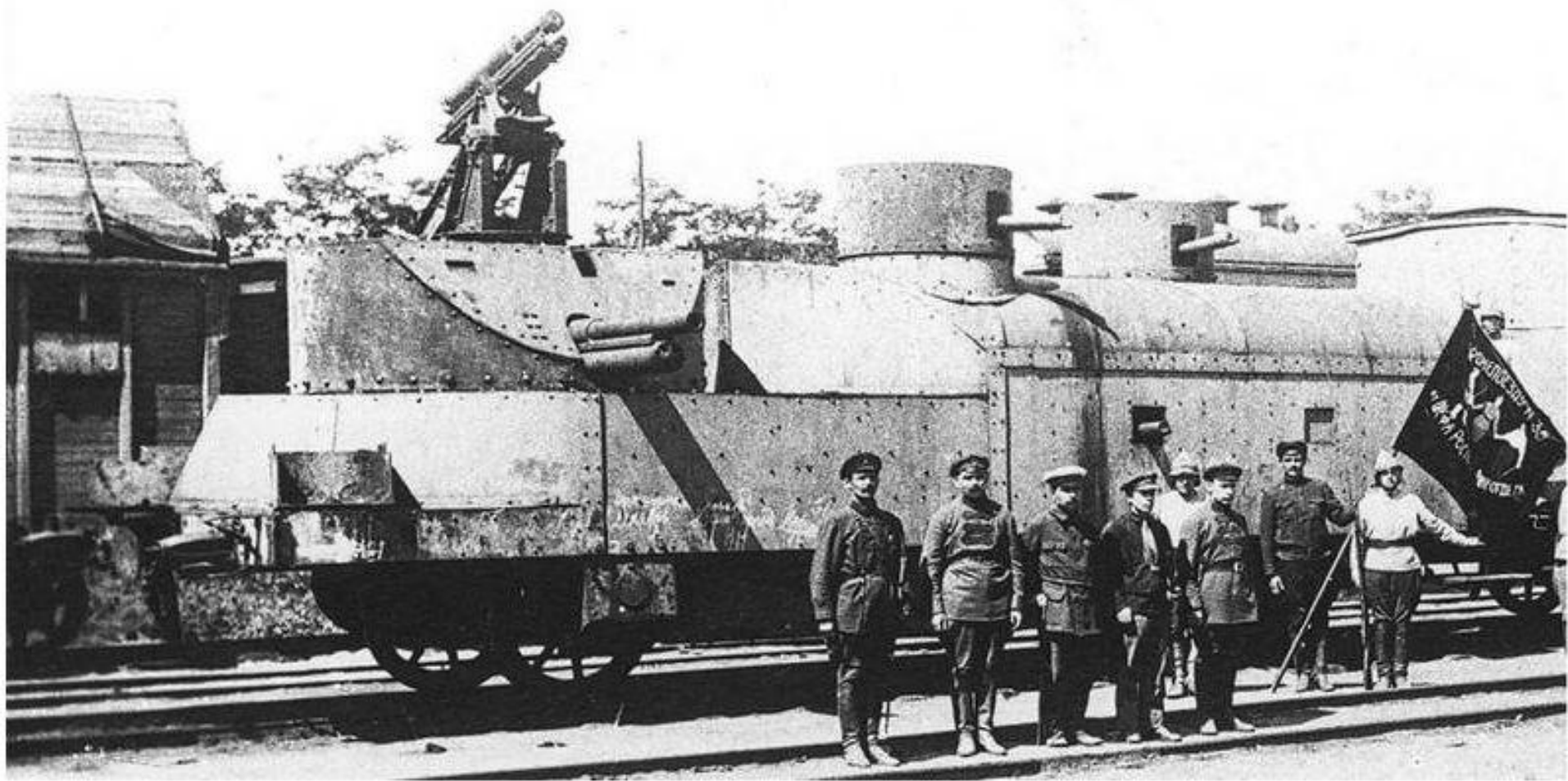

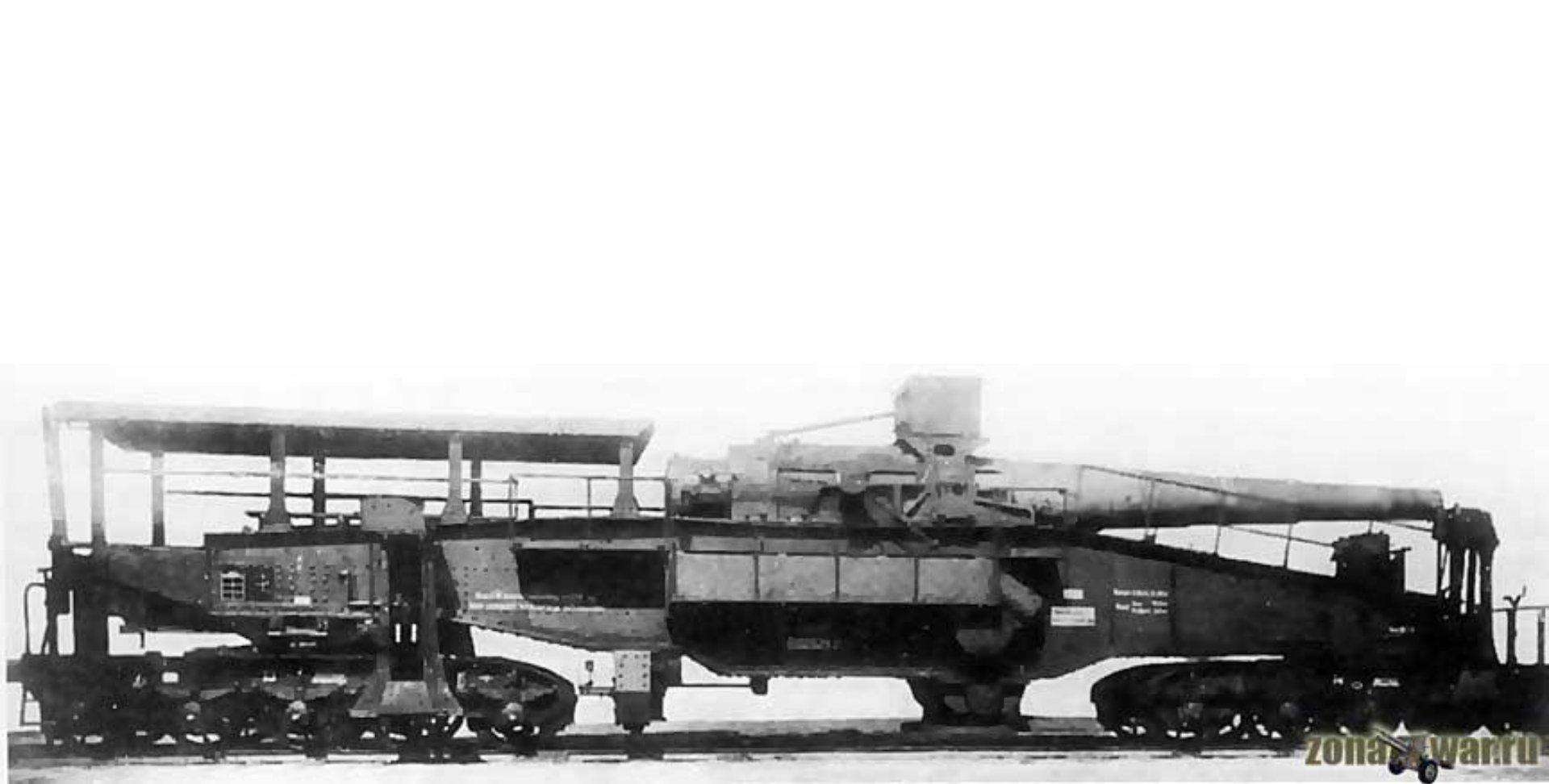

zona waru

Танк "Марк I" (самец).

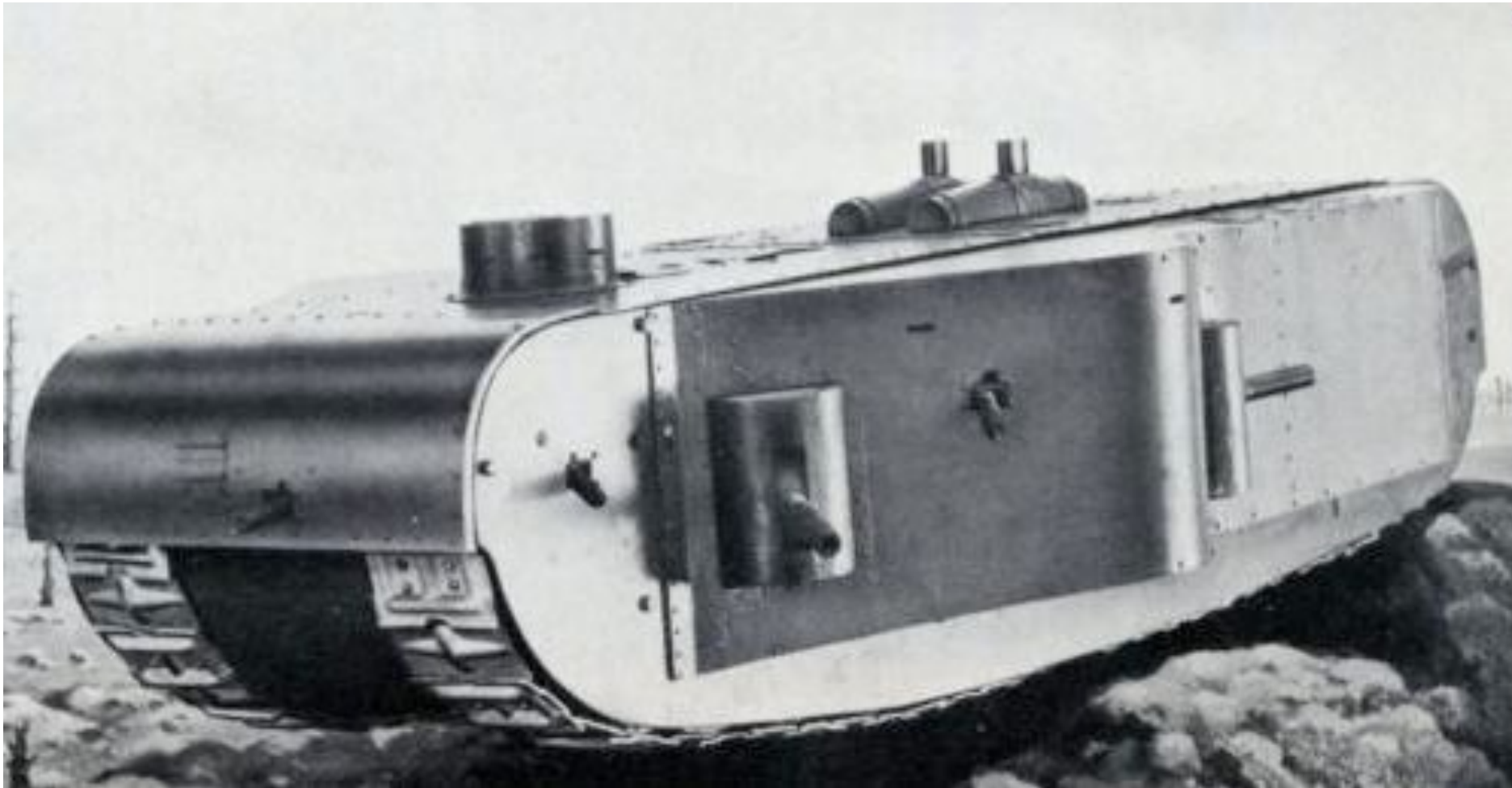
Тяжелый колесный танк Лебеде́нко

Супер танк «Колоссаль-Ваген»

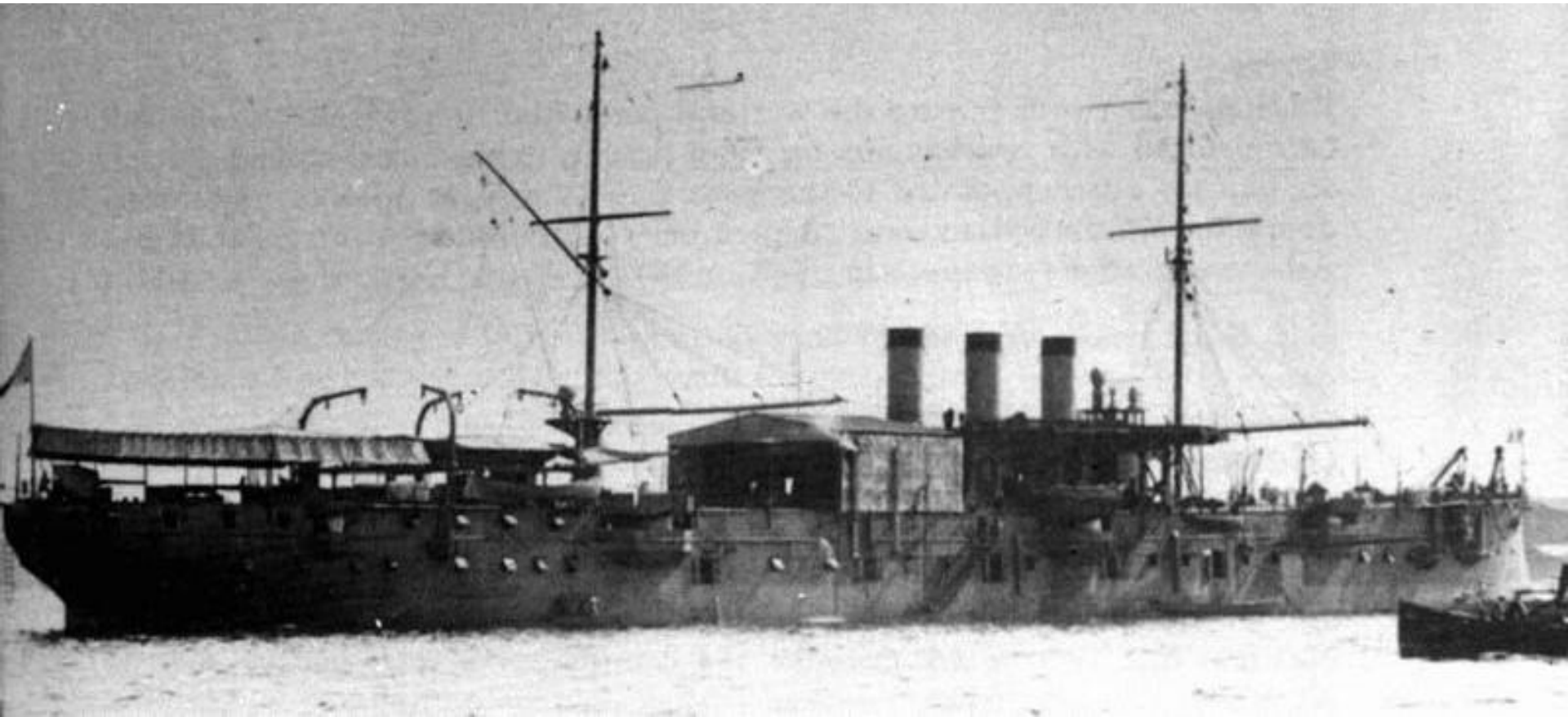
Немецкий гигантский танк времен первой мировой войны, который так и не был достроен, но задумывался как мощнейший передвижной форт, который бы изменил ход истории в пользу Германии: длина - 12,8 м, ширина - точнее 5,9 м, высота - 3,3

м, вес - 150 т, экипаж - 22 человека

Первый в мире «настоящий»
гидроавианосец — французский
«Ла Фудр», 1912

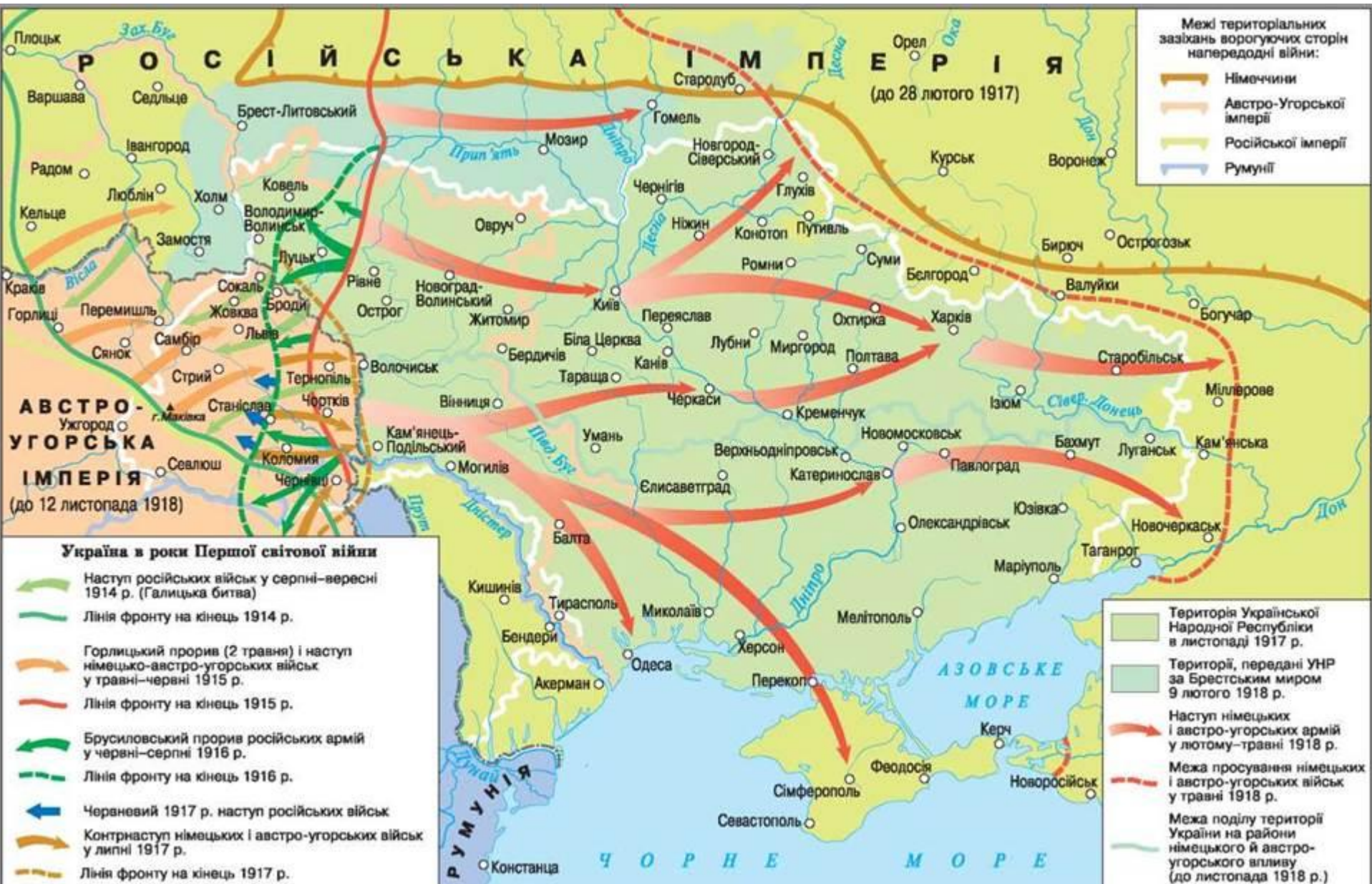

**2. Бойові дії під час Першої
світової війни на українських
землях
(1914—1917 рр.)**

Межі територіальних зазіхань ворогуючих сторін напередодні війни:

- Німеччини
- Австро-Угорської імперії
- Російської імперії
- Румунії

Україна в роки Першої світової війни

- Наступ російських військ у серпні–вересні 1914 р. (Галицька битва)
- Лінія фронту на кінець 1914 р.
- Горлицький прорив (2 травня) і наступ німецько-австро-угорських військ у травні–червні 1915 р.
- Лінія фронту на кінець 1915 р.
- ← Брусиловський прорив російських армій у червні–серпні 1916 р.
- Лінія фронту на кінець 1916 р.
- ← Чераневий 1917 р. наступ російських військ
- Контрнаступ німецьких і австро-угорських військ у липні 1917 р.
- Лінія фронту на кінець 1917 р.

- Територія Української Народної Республіки в листопаді 1917 р.
- Території, передані УНР за Брестським миром 9 лютого 1918 р.
- Наступ німецьких і австро-угорських армій у лютому–травні 1918 р.
- - - Межа просування німецьких і австро-угорських військ у травні 1918 р.
- Межа поділу території України на райони німецького й австро-угорського впливу (до листопада 1918 р.)

1914

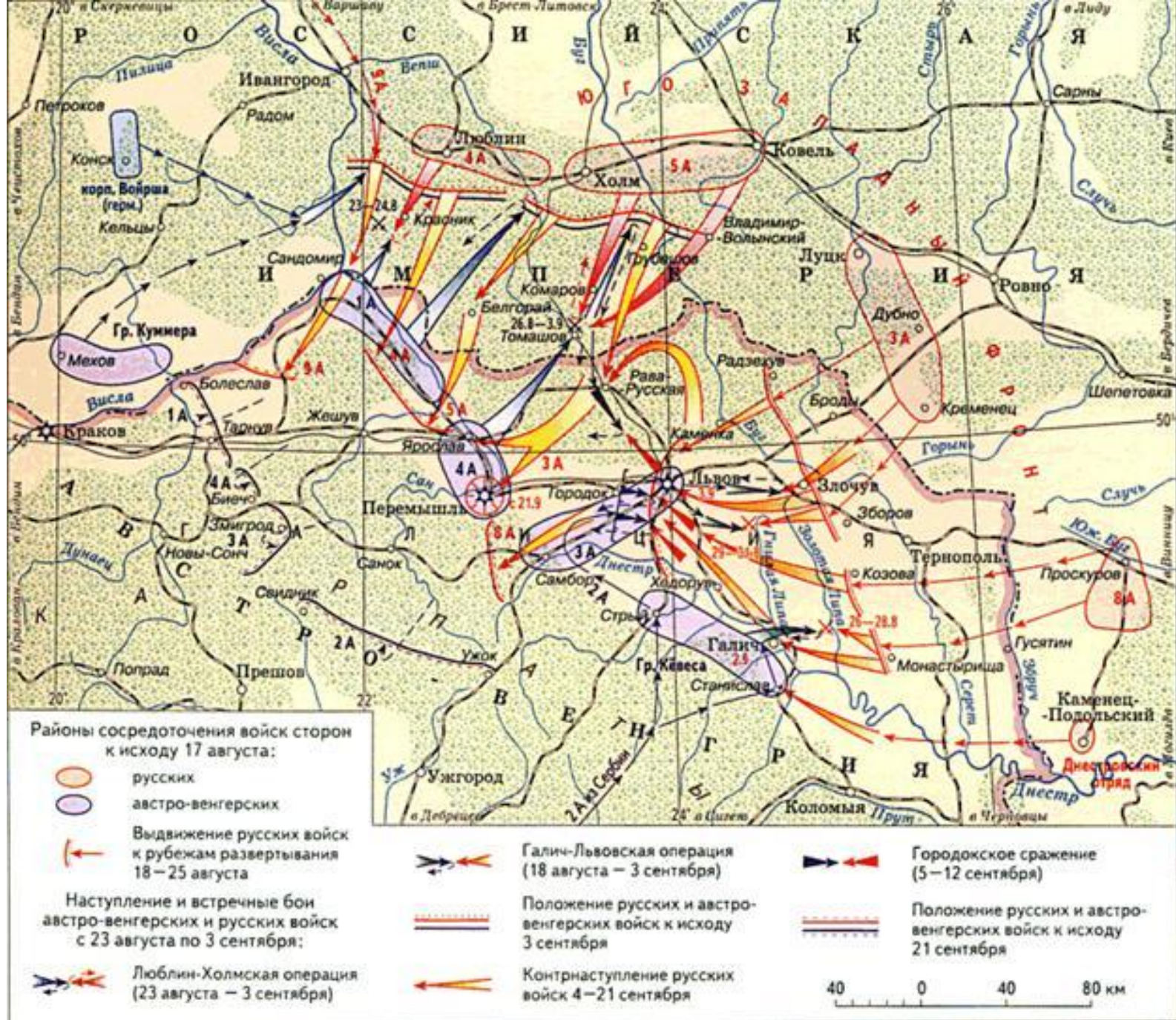
Перші перемоги
Російської імперії

Наступ на Південно-Західному фронті

- *На початку серпня* російськими військами було **зупинено наступ австро-угорської армії** у прикордонних боях.
- **18 серпня** розпочався успішний **наступ 8-ї російської армії** під командуванням **О. Брусилова**, який переріс у загальний наступ п'яти російських армій Південно-Західного фронту.

Галицька битва

- 23 серпня розпочалась **«Галицька битва»**, яка тривала до кінця вересня. Росіяни оволоділи Східною Галичиною, Північною Буковиною і вийшли на Карпатські перевали.
- Австрійські втрати склали **400 тис. убитими, пораненими і полоненими.**

Карта Галицийской битвы 5(18)* августа — 8(21) сентября 1914 г.

Лінія фронту після Галицької битви
(серпень-вересень 1914)

Наступ російських військ у серпні-жовтні 1914 р.

Оволоділи Східною Галичиною, Північною Буковиною і вийшли на Карпатські перевали.

- Держави Антанти та їхні союзники
 - Німеччина та її союзники
 - Нейтральні держави
 - Наступ німецьких військ на Західному фронті у серпні-вересні 1914 р. Літерою М. позначено річку Марну
 - Наступ російських військ у Східній Пруссії та в Галичині у серпні-вересні 1914 р.
 - Лінії фронтів восени 1914 р.
 - Дії німецьких і австро-угорських військ на Східному і Балканському фронтах у 1915-1916 рр.
 - Лінії Східного та Балканського фронтів на кінець 1915 р.
 - Наступ французьких військ на Соммі та під Верденом у 1916 р. Літерою С. позначено річку Сомму
 - Наступ російських військ улітку 1916 р. (Брусилівський прорив)
 - Лінії фронтів наприкінці 1916 р.
 - Місця і дати морських битв
 - Лінії фронтів на момент укладення перемир'я 1918 р.
- Цифрами позначено: 1 Нідерланди
2 Бельгія
3 Люксембург
4 Чорногорія

Війна за Карпатські перевали

- *В кінці осені зимою 1914-1915 рр.*
Йшла **боротьба за Карпатські перевали.**
- Завдяки допомозі німецьких військ австро-угорська армія не дала можливість росіянам подолати перевали.

Росіяни в Галичині. 1914 р.

Січові стрільці в боях під Галичем. 1914 р.

1915

Поразки Росії

Наступ австро-німецьких військ у 1915 р.

Росіяни втратили
завойовані
Північну Буковину і
Східну Галичину,
а також Підляшшя,
Холмщину,
Берестейщину,
Західну Волинь.

Держави Антанти та їхні союзники

Німеччина та її союзники

Нейтральні держави

Наступ німецьких військ на Західному фронті у серпні-вересні 1914 р. Літерою М. позначено річку Марну

Наступ російських військ у Східній Пруссії та в Галичині у серпні-вересні 1914 р.

Лінії фронтів восени 1914 р.

Дії німецьких і австро-угорських військ на Східному і Балканському фронтах у 1915-1916 рр.

Лінії Східного та Балканського фронтів на кінець 1915 р.

Наступ французьких військ на Соммі та під Верденом у 1916 р. Літерою С. позначено річку Сому

Наступ російських військ улітку 1916 р. (Брусилівський прорив)

Лінії фронтів наприкінці 1916 р.

Місця і дати морських битв

Лінії фронтів на момент укладення перемир'я 1918 р.

Цифрами позначено: 1 Нідерланди
2 Бельгія
3 Люксембург
4 Чорногорія

Бої на початку року

- *У лютому* австрійці звільнили **Чернівці від російських військ.**
- *У березні* російські війська взяли фортецю **Перемишль** (у полон потрапило 120 тис. австрійців). Це був *останній успіх* росіян у кампанії 1914—1915 рр.

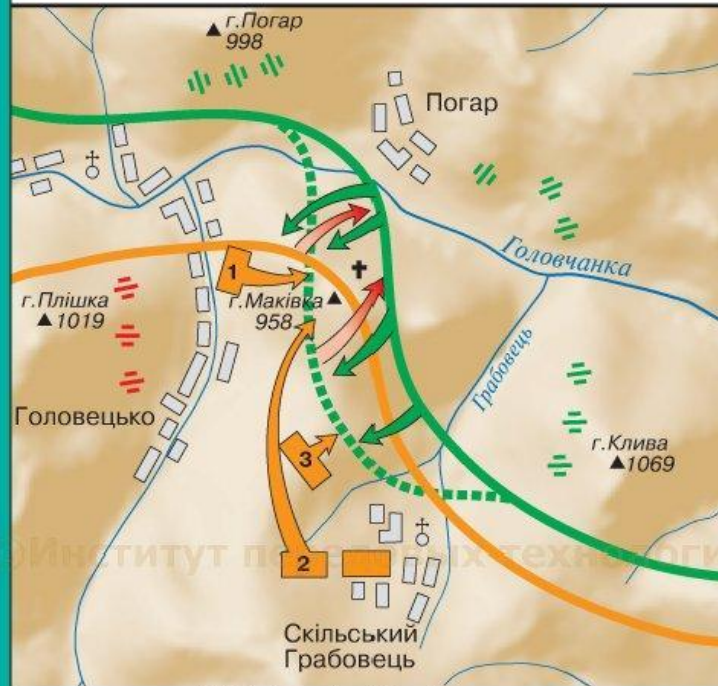
Стан російської армії

- «...Успіхи російської армії 1914 року та на початку 1915 **надто дорого коштували їй**. За перший рік війни вона втратила **82%** старшин - забитих та поранених, і **64%** солдатів...
- Були частини в яких не залишилося жодного **кадрового старшини**; їх заміняли "**запасні прапорщики**", які пройшли **короткі курси**...
- Трагізм становища збільшувала **недостача зброї - рушниць, гармат, набоїв**. "Запасним" не вистачало рушниць для навчання, і вони приходили на фронт, уперше беручи в руки рушницю...

Бої за гору Маківка (березень-травень 1915 р.).

- Особливе місце в історії української армії займають бої за стратегічну висоту в Карпатах – **гору Маківка**.
- Кульмінаційним моментом битви стало **1 травня**. У цей день росіяни після сильного артилерійського обстрілу захопили гору, але легіонери пішли на штурм і відбили її.
- Згодом один із німецьких генералів сказав про стрільців: **«Мої баварці б'ються як леви, а українці – як чорти»**.

БІЙ за ГОРУ МАКІВКУ (28 квітня – 2 травня 1915 р.)

- Лінії фронтів 28 квітня:
австро-угорського	російського
- Артилерійські батареї:
австро-угорські	російські
- Розташування українських та угорських частин 28 квітня:
- 1 сотні першого куреня УСС під командуванням Г.Коссака
 - 2 сотні другого куреня УСС під командуванням С.Горука
 - 3 частини галицького й угорського ополчення
- Наступ російських військ 28 квітня
- Рух куренів УСС назустріч російським військам; оборона Маківки 29–30 квітня
- Лінія російського фронту на 1 травня
- Контрнаступ українських січових стрільців; повернення Маківки 2 травня
- +** Цвинтар, де поховано 47 загиблих стрільців – місце щорічного вшанування усіх полеглих за Україну

Зі спогадів учасника битви українських Січових Стрільців за гору Маківка

- «Дим з наших і московських шрапнелів сповив гору туманом, зносився над нею мов над вулканом. Щохвилини прошибали той дим блискавиці - то, рвалися шрапнелі. Не поодинокі, а так як пащі цілими батареями плювали ними по чотири, по шість, по десять. А їм відповідала гора, вибухами землі. В цих вибухах столітні потрощені смереки, фонтани каміння, а в суміш людської руки, ноги, людське м'ясо... Клекотіли по обох боках скоростріли, при землі гупали ручні гранати - здавалося гора рухається, дихає пеклом. Так минала година за годиною. Це був третій пам'ятний день московського наступу на Маківку. Змагалися дві сили. Одна сказала за всяку ціну візьму, а друга відповіла: за всяку ціну не віддам. »..

Легіон після боїв

- Після боїв за Маківку австрійське командування відвело січових стрільців з фронту на відпочинок і дало дозвіл на базі легіонерських куренів створити полк.
- Окрім того додатково було сформовано технічну сотню.

Наступ німецько-австрійських військ

- **18 квітня 1915 року** почався наступ німецько-австрійських військ на Галицькому фронті – **між Горлицями і Тарнавом**.
- Німецька армія вперше застосувала так званий «**ураганний вогонь**». На російський фронт німці стягнули **200 важких гармат**, проти яких російська армія могла поставити тільки **4.**»

Україна в Першій світовій війні. Горлощякний прорив 2 травня – 23 червня 1915 р.

	Лінія фронту наприкінці квітня 1915 р.		22.VI	Дата здобуття міст
	Наступ німецько-австро-угорських військ			Відхід російських військ
	Лінія фронту станом на 5 травня			Лінія фронту наприкінці 1915 р.
	на 16 травня			Співчасна межа України
	на 23 червня			Державні кордони сучасної України

Хроніка подій і наслідки

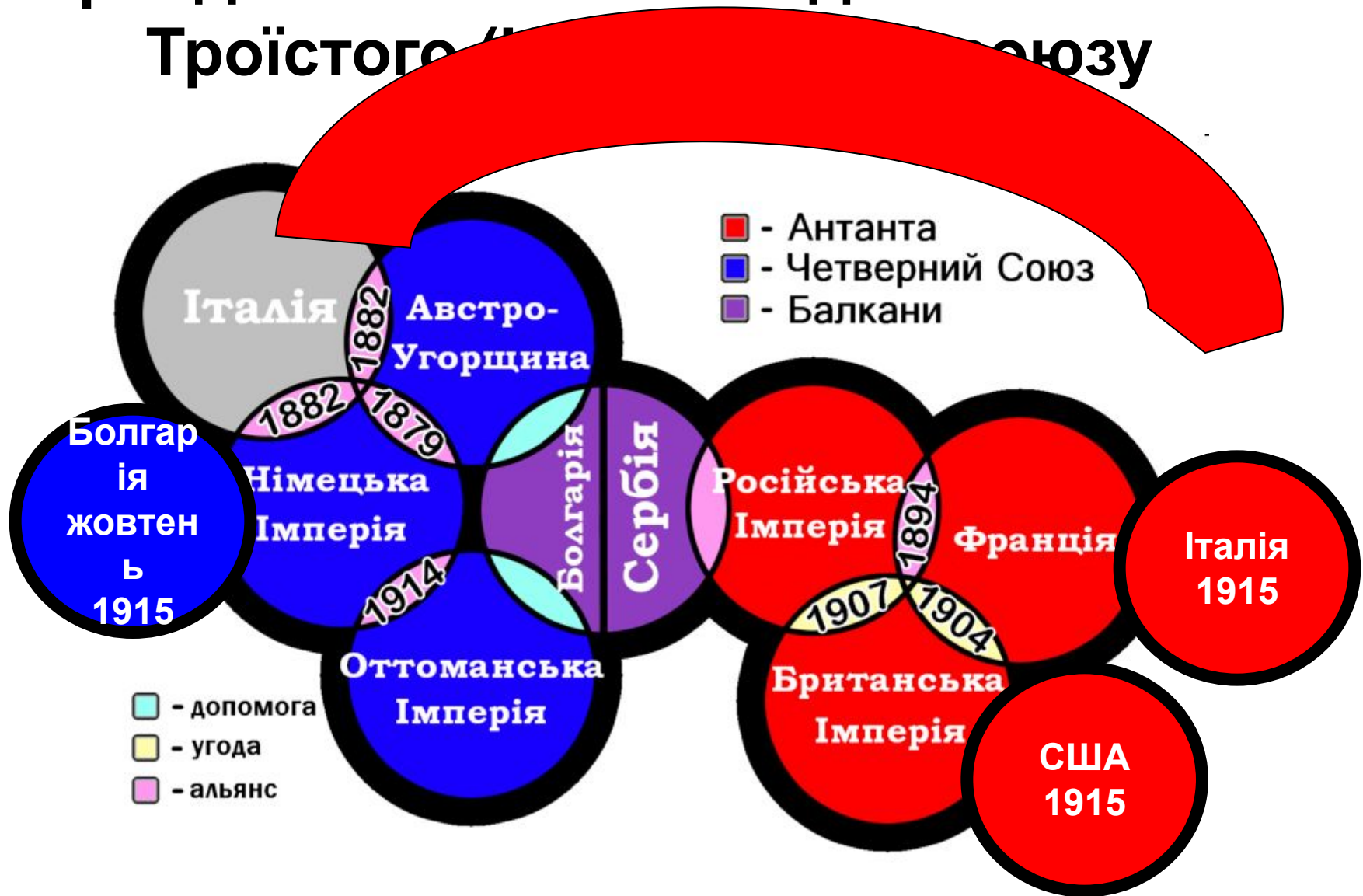
- **2 травня.** Прорив російського фронту німецькими військами в районі Горлиці й Тарново.
- **22 червня** австро-німецькі війська вступили у Львів.
- Швидкий відступ російських військ завершився лише в **жовтні** на лінії **Кам'янець-Подільський—Тернопіль—Кременець—Дубно**.
- Втрати росіян склали **150 тис. убитими, 700 тис. пораненими, 900 тис. полоненими**.

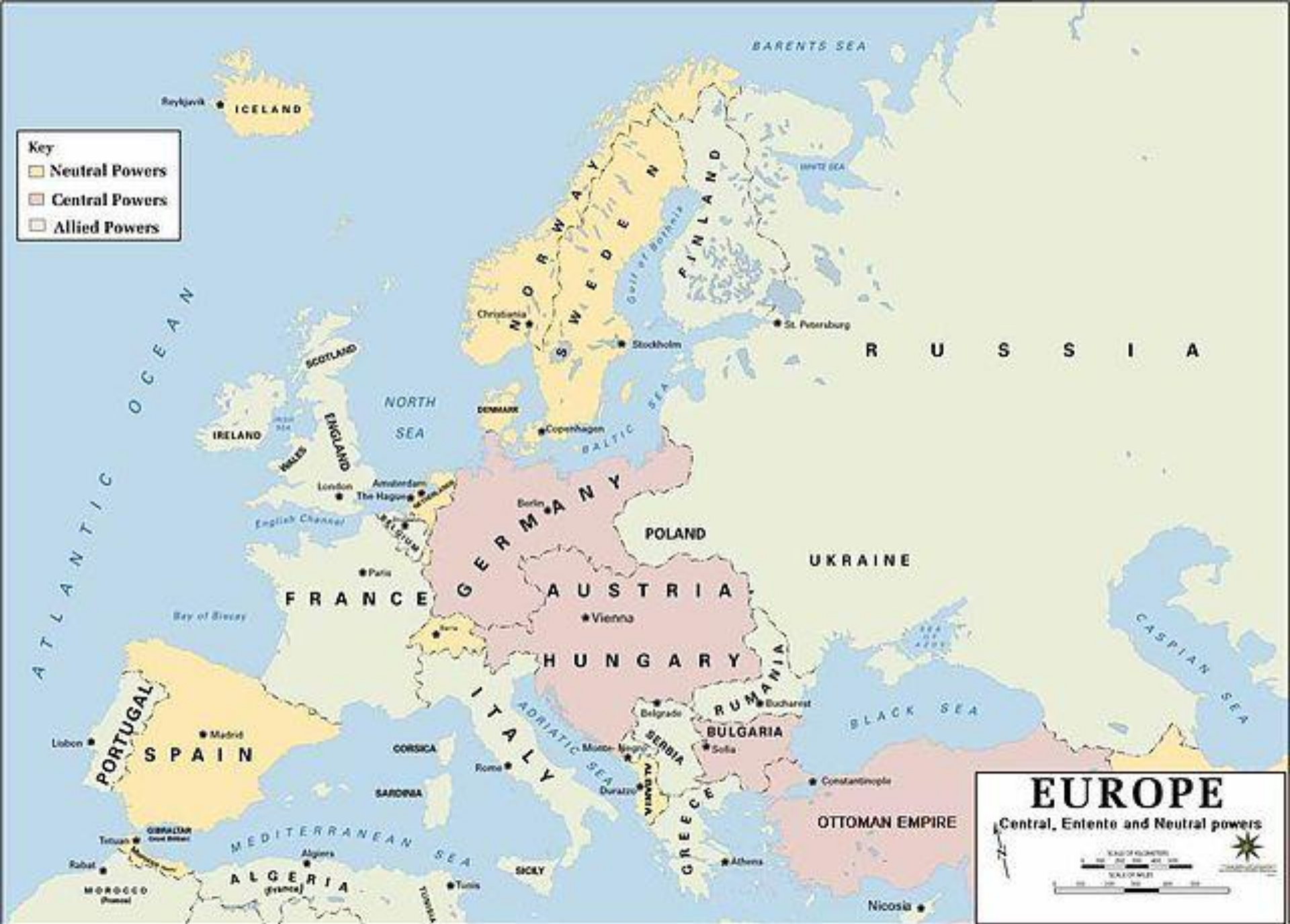
Переформатування блоків

Блоки

Антанта	Четвертний Союз (Центральні Держави)
<ul style="list-style-type: none">• Франція• Росія• Великобританія• Італія (1915)• США (1917)	<ul style="list-style-type: none">• Австро-Угорщина• Німеччина• Османська імперія (жовтень 1914)• Болгарія (жовтень 1915)

Приєднання союзників до Антанти та Троїстого / Четверного Союзу

Вільгельм II, Франц Йосип I, Мехмед V, Фердинанд I

1916 р.

Брусилівський прорив

1916: “Брусилівський прорив”

- **22 травня** розпочався наступ російських військ Південно-Західного фронту під командуванням генерала **О. Брусилова** (увійшов в історію під назвою «**Брусилівський прорив**»).
- **25 травня** росіяни взяли **Луцьк**, а **5 червня** — **Чернівці**, підійшли до **Львова**.
- Російські війська просунулися **на 120 км вглиб фронту**, відвоювавши частково **Західну Волинь, Східну Галичину і Північну Буковину**.
- Утрати австро-угорської армії склали **1,5 млн осіб убитими, пораненими і полоненими**.

НАСТУПЛЕНИЕ ВОЙСК ЮГО-ЗАПАДНОГО ФРОНТА 4 июня — 13 августа 1916 г. (БРУСИЛОВСКИЙ ПРОРЫВ)

- Линия фронта к исходу 3 июня
- Направления ударов русских войск
- Контрудары и отход германо-австрийских войск
- Переброска германских и австро-венгерских войск
- Линия фронта к исходу 13 августа

Масштаб 1:6 600 000

«Брусилівський прорив» 1916 р.

Росія частково
відвоювала
Західну Волинь,
Східну Галичину
і Північну
Буковину.

Держави Антанти та їхні союзники

Німеччина та її союзники

Нейтральні держави

Наступ німецьких військ на Західному фронті у серпні-вересні 1914 р. Літерою М. позначено річку Марну

Наступ російських військ у Східній Пруссії та в Галичині у серпні-вересні 1914 р.

Лінії фронтів восени 1914 р.

Дії німецьких і австро-угорських військ на Східному і Балканському фронтах у 1915-1916 рр.

Лінії Східного та Балканського фронтів на кінець 1915 р.

Наступ французьких військ на Соммі та під Верденом у 1916 р. Літерою С. позначено річку Сому

Наступ російських військ улітку 1916 р. (Брусилівський прорив)

Лінії фронтів наприкінці 1916 р.

Місця і дати морських битв

Лінії фронтів на момент укладення перемир'я 1918 р.

Цифрами позначено: 1 Нідерланди
2 Бельгія
3 Люксембург
4 Чорногорія

**Олексій
Олексійович
Брусилов**

Цар з Брусилловим (посередині) оглядають війська

1917

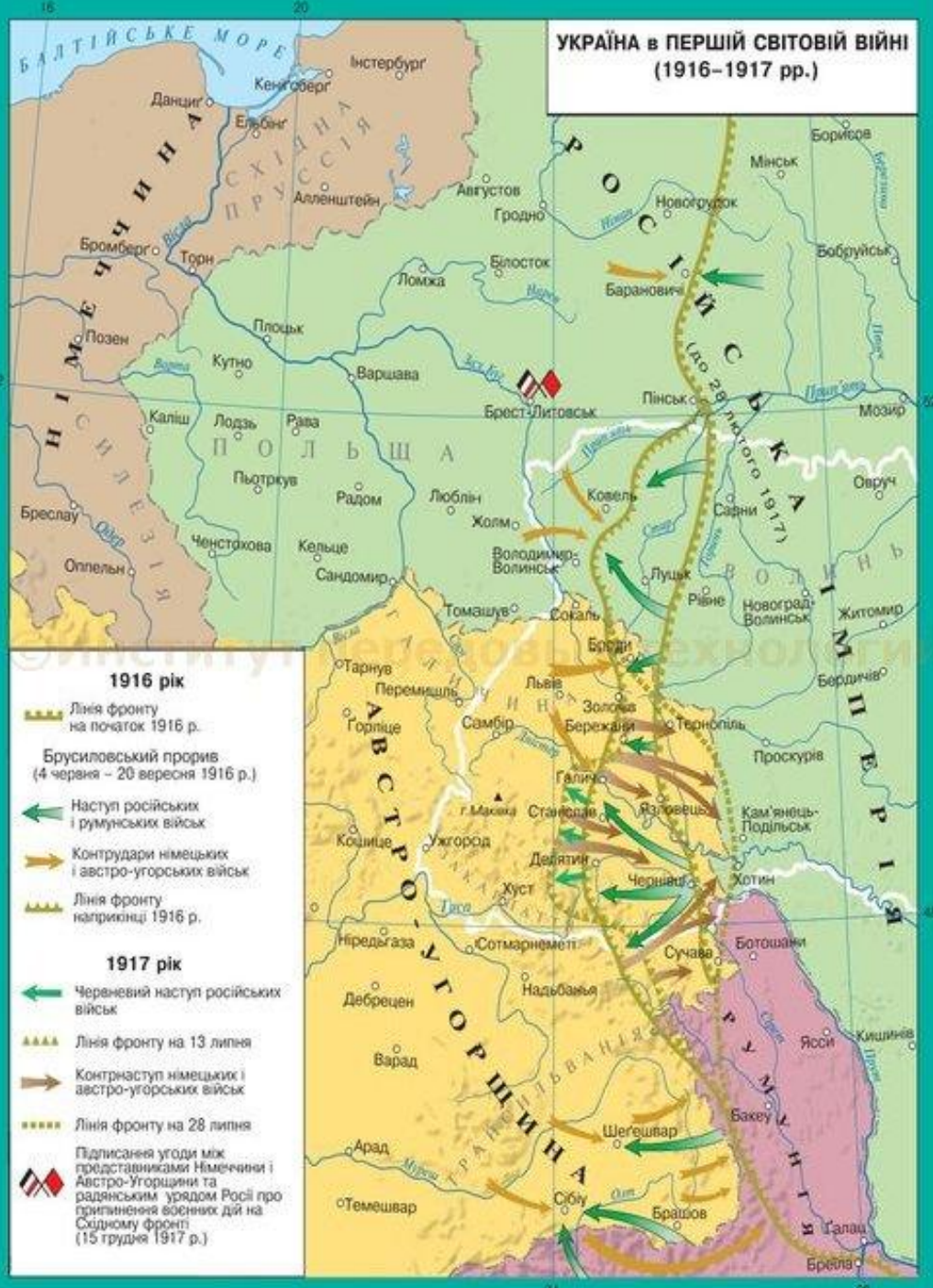
Провал і стабілізація

1917: Провал і стабілізація

- **Червневий наступ** російської армії на львівському напрямку **завершився повним провалом і витісненням російських військ із Галичини і Буковини.**
- Відбулася **стабілізація фронту до укладення Брест-Литовського миру.**

Антивоєнний рух в Україні

- **Братання**: відмова від ведення бойових дій, налагодження відносин із частинами ворога, домовленість про імітацію бою для уникнення втрат тощо.
- **Дезертирство**: було зумовлене втомою від війни, антивоєнною агітацією, зміною соціального складу російської армії, особливо офіцерського корпусу. **Від початку 1917 р. набуває масового характеру.**
- **Революційна боротьба**: Страйки, агітація проти війни, поширення забороненої літератури тощо.

**УКРАЇНА в ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ
(1916–1917 рр.)**

1916 рік

- Лінія фронту на початок 1916 р.
- Брусилівський прорив**
(4 червня – 20 вересня 1916 р.)
- Наступ російських і румунських військ
- Контрудари німецьких і австро-угорських військ
- Лінія фронту наприкінці 1916 р.

1917 рік

- Червоний наступ російських військ
- Лінія фронту на 13 липня
- Контрнаступ німецьких і австро-угорських військ
- Лінія фронту на 28 липня
- Підписання угоди між представниками Німеччини і Австро-Угорщини та радянським урядом Росії про припинення воєнних дій на Східному фронті (15 грудня 1917 р.)

РОСІЙСЬКА
(до 29 лютого 1917)

АВСТРО-УГОРСЬКА
ГОРШЕННА

ІМПЕРІЯ
РУМУНІЯ
БАКУНІЯ

3. Галицько-Буковинське генерал-губернаторство

Тимчасова адміністративно-територіальна одиниця,
створена царським урядом Російської імперії
наприкінці 1914 року на завойованих російськими
військами землях **Галичини**, **Буковини** і **Посяння** з
центром у місті **Чернівці**

Загальна характеристика

- Генерал-губернаторство поділялося на **чотири губернії: Львівську, Перемишльську, Тернопільську та Чернівецьку.**
- Російська влада була переконана, що західноукраїнські землі залишаться у складі імперії **назавжди.**
- **Дискримінаційна політика** щодо освіти, українського слова, діяльності українських організацій, врегулювання прав власності, виконання військової повинності тощо.

Управління

- На захоплену росіянами територію було призначено військову адміністрацію на чолі з **генерал-губернатором графом Г. Бобринським**, який симпатизував російському шовіністичному **рухові чорносотенців**.
- Керувати повітами і містами призначались **російські чиновники**, а сільськими общинами – **офіцери царської армії**. В окремих випадках на адміністративні посади призначались місцеві **москвофіли**.

Діяльність

- Головним завданням нової адміністрації була **боротьба з українофілами** («мазепинцями»).
- Нова влада **заборонила видавати українську пресу, почала закривати українські школи та бібліотеки, проводила масові обшуки і арешти.**
- Понад **12 тис осіб** (серед них багато греко-католицьких **святенників**) було відправлено **до Сибіру**.
- Митрополит Української греко-католицької церкви **А. Шептицький** був **заарештований** та вивезений до монастирської тюрми у Суздалі., де він утримувався аж до революції 1917 р.
- Майже **200 уніатських громад було перетворено в православні парафії.**

Пом'якшення окупаційної політики у 1916 р.

- Генерал-губернаторство областей Австро-Угорщини, зайнятих під час війни очолив Ф.Трепов.
- Мета - забезпечення потреб армії і фронту, «уникати всякої політичної тенденції при управлінні краєм».
- Дозвіл на відкриття українських шкіл. Надання допомоги населенню, що постраждало від бойових дій: постачання продовольства, посівного матеріалу.
- Підтримка православної церкви.

4. Загальна Українська Рада

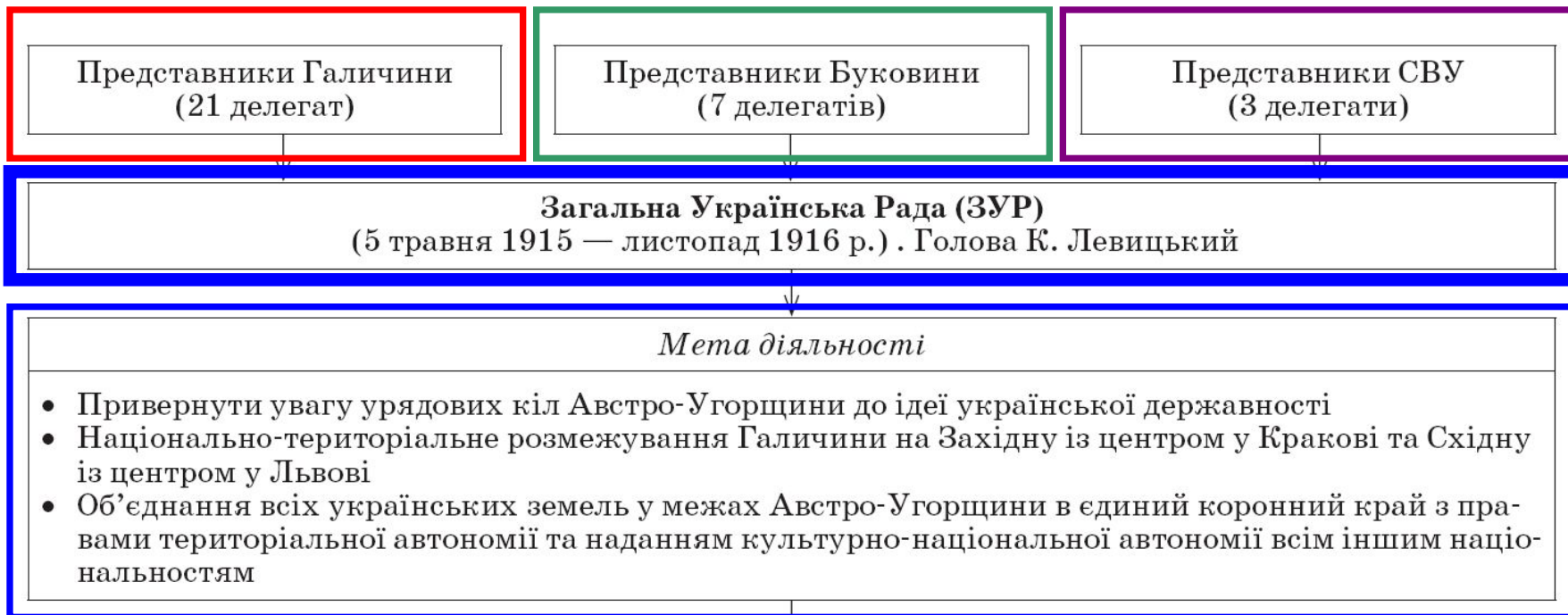
Організаційне оформлення українського руху на західноукраїнських землях

**Розглядалась як розширення галицької Головної Української Ради на
ВСІ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.**

**Була найвищим і єдиним українським представництвом
в межах Австро-Угорщини**

Структура та мета ЗУР

Загальна Українська Рада

Склад ЗУР

- До складу ЗУР входили 34 члена:
-
- з **Галичини 21**, з них 14 делегатів з Національно Демократичної Партії, 6 з радикальної партії, 1 соціал-демократ;
- з **Буковини 7**, з них 5 національних демократів, 1 соціал-демократ, 1 з Української Народної Партії;
- з **Наддніпрянської України 3** від Союзу Визволення України;
- **Персональний склад членів часто змінювався.**

Програма Загальної Української Ради:

- На українських землях під російським пануванням — **самостійна українська держава.**
- На українських землях Австро-Угорщини — **територіально-національна автономія і об'єднання українських земель в один автономний край.**

Провід

- Президія: **Кость Левицький** — голова, **М.Василько**, **Л.Бачинський** (згодом Я. Весоловський), **М.Ганкевич** (пізніше В. Темницький) — **заступники голови**, О. Скоропис-Йолтуховський (згодом М. Меленевський) — уповноважений Союзу Визволення України, секретар В. Темницький.

**Левицький
Кость
Антонович**

**Ганкевич
Микола**

**Василько
Микола
Миколайович**

**Бачинський
Лев
Васильович**

Ліквідація Загальної Української Ради

Проголошення Польського королівства

- **Окуповану арміями Німеччини й Австро-Угорщини влітку 1915 частину Польщі, що була колись під владою Росії, окупаційні сили маніфестом від 4 листопада 1916 р. проголосили незалежним королівством.**
- **Одночасно Галичині пообіцяли широку автономію у складі Австро-Угорської держави з польською перевагою.**

Самоліквідація ЗУР

- Після проголошення **маніфесту 4 листопада 1916 р.** про створення Польського королівства становище Загальної Української Ради захиталося і в кінці кінців вона **самоліквідувалася**.
- Українські політики на чолі з **Євгеном Петрушевичем** взяли **курс «орієнтації на власні сили»**.
- **Політичний провід українського життя в Австрії перейшов до української парламентарної репрезентації.**

**Петруше́вич
Євге́н
Оме́лянович**

Позиція Є.Петрушевича

- У травні 1917 р. **Є.Петрушевич** зробив парламентську заяву, що **землі колишнього Галицько-Волинського князівства є українськими землями, отже, не можуть бути частиною Польщі.**

5. Народження Української Армії

Українські Січові Стрільці стали
першою в ХХ ст. українською
військовою частиною

Українські збройні формування у складі австро-угорської та німецької армій в роки Першої світової війни

Армія	Організаційна форма	Командуючі
Австро-угорська	Легіон (добровольче формування) УСС. Входив до складу корпусної групи генерала Гофмана	Тимчасовий командир Т. Рожанковський; М. Галущинський (з 18 серпня 1914 р.) і полковник П. Молік (призначений австрійським командуванням до прибуття М. Галущинського)
	Полк (регулярна частина австро-угорської армії) УСС із 1915 р. у складі 55-ї дивізії	Г. Коссак (із серпня 1915 р.); А. Варивода (з березня 1916 р.); Ф. Кікаль (з лютого 1917 р.); О. Микитка (з січня 1918 р.)
	Гуцульський (буковинський) легіон (листопад 1914 р. — осінь 1915 р.)	Е. Фішер
	Гуцульська сотня (жовтень 1916 — червень 1917 рр.)	О. Русс
	Сірожупанна дивізія (березень 1918 р. — листопад 1920 р.) (Перша стрілецько-козацька дивізія)	Підполковник І. Перлик, із серпня 1918 р. — генерал В. Сокира-Яхонтов, згодом генерал Васильєв (до кінця 1918 р.)
Німецька	1-а і 2-а Синьожупанні дивізії (лютий—березень 1918 р. — 27 квітня 1918 р.)	Генерал-поручник В. Зеленський

Бойовий шлях Українських Січових Стрільців (УСС)

УСС - єдине українське національне військове формування в складі австро-угорської армії, сформоване з добровольців, які відгукнулися на заклик Головної Української Ради 6 серпня 1914 р. Стояли під проводом Української Бойової Управи (УБУ).

Значення виникнення УСС

- **УСС була першою українською частиною на теренах Східної Європи ХХ ст.**
- УСС мала велике значення для відновлення військових традицій, зростання українського патріотизму, створення військового словництва, термінології, військового фольклору, пісні й музики (оркестр УСС), для устійнення форми українського однострою (мазепинка).

Iwan Monolatyj

UKRAIŃSCY STRZELCY SICZOWI

1914–1918

1914, створення

- **Кінець серпня 1914 р.** Формування першої (Д.Вітовський) і другої (Е.Коник) сотні у Львові.
- **30 серпня 1914 р.** Передислокація легіону УСС до **Стрия**.
- **3 вересня 1914 р.** **Складення січовиками присяги.**
- **Початок вересня 1914 р.** Передислокація січовиків **на Закарпаття** (с. Страбичів біля Мукачева).

1914, бої

- **27—28 вересня 1914 р. Перші бої січовиків на Ужоцькому і Верецькому перевалах.**
- **Вересень 1914 р. Дії партизанських двадцяток січовиків у Карпатах.**
- **Жовтень 1914 р. Участь УСС у контрнаступі австрійських військ.**

1915

- **Грудень 1914 р. — січень 1915 р.** Охоронно-розвідувальна служба на Карпатських перевалах.
- **Січень 1915 р.** Участь УСС в австро-німецькому наступі в Карпатах.
- **29 квітня — 2 травня 1915 р. Бій на г. Маківка.**
- 30 травня — 1 червня 1915 р. Бої під Болеховим.

1915

- **Кінець червня 1915 р.** Бої за Галич.
- **28 серпня — 2 вересня 1915 р.** Бої стрільців у межиріччі Серету і Стріпи.
- **10 жовтня — 3 листопада 1915 р.** Семиковецький бій на р. Стріпа.
- **Грудень 1915 р. - Переформування куренів УСС у полк**

1916

- **17 серпня 1916 р.** Поразка полку УСС під Потуторами, стрільці не стримали російського наступу.
- **Серпень 1916 р.** Наказ про розформування полку і створення на його основі **двох** куренів — бойового і резервного.
- **Вересень 1916 р.** Розгром УСС під Бережанами (г.Лисоня). Із полку залишилося **150 осіб**.
- **Вересень 1916 р. — лютий 1917 р.** - Період переформування і поповнення підрозділів стрільців.

1917

- **Лютий 1917 р.** Повернення стрільців на фронт під командуванням Ф.Кікаля.
- **Червень — липень 1917 р.** Бій під Конюхами
- **Липень 1917 р.** Похід до р. Збруч.
- **Січень — листопад 1918 р.** Похід на Правобережжя. Бої з більшовиками під Херсоном і Олександрівськом. **Участь у німецько-австрійській окупації.** Повернення на Буковину.

6. Наслідки Першої світової війни для України

Негативні наслідки

- **Розорення західноукраїнських земель** (зруйновано 40 % житлових і господарських будівель, близько 2 тис. підприємств, скорочено на третину видобуток нафти. Поголів'я худоби скоротилося на половину).
- Значні **людські втрати** (понад 500 тис. загиблих).
- **Утримання за рахунок місцевих ресурсів 50 % діючої російської армії** (3,5 млн осіб), та **тилових гарнізонів** (400 тис. осіб), що знаходилися на території України.
- **Виникнення проблеми біженців, депортованих, переміщених осіб.**
- **Економічні втрати:** загальні витрати Росії на війну складали **41** млрд. руб. і **економічна криза:**
 - **Інфляція** (ціни зросли в 4—8 разів).
 - **Падіння виробництва.**
 - **Скорочення посівних площ**, зменшення збору зернових, скорочення виробництва цукру.
 - Перебої в роботі транспорту.
- **Соціальна криза:**
 - Загострення **продовольчої проблеми** в містах, поява черг.
 - **Соціальні проблеми:** скорочення працездатного населення на селі.
 - **Посилення страйкової боротьби робітників.**

Позитивні наслідки

- **Зростання національної самосвідомості населення.**
- **Створення українських збройних формувань, набуття воєнного досвіду.**
- **Підняття «українського питання» на міжнародний рівень.**